

імпровізації на фрази, потрібні для полегшення сприйняття слухачами музичного контексту. Навчання фразування вокалістів, які найчастіше не мають класичної музичної освіти, зводиться до прослуховування записів інших музикантів та копіювання фраз, а також інтуїтивно-асоціативним шляхом — за аналогією з промовою та співом.

По-перше, бажаючи справити гарне враження на слухача, ми підбираємо необхідну гучність. Граючи в оркестрі, наприклад, рівень не повинен значно перевищувати гучність інших інструментів, перетворюючи вас на єдиного музиканта. Адже таким чином загальний саунд гурту зводиться нанівець.

По-друге, ми говоримо у певному темпі. Необхідно правильно розділяти слова, витримуючи паузи в потрібних місцях.

По-третє, для спілкування важливою є інтонація. Таким чином, трьома китами, на яких стоїть правильне фразування, є потрібна гучність, певний темп і відповідна інтонація.

Одним із найважливіших елементів фразування у вокальних та інструментальних імпровізаціях є паузи. Подібно до мови, грамотно розставлені паузи надають виразність, яка дуже важлива для сприйняття слухачами.

Таким чином, багато музикантів не усвідомлюють, що добре співати чи грати фрази — це щось більше, ніж просто робити це технічно, хоча наявність певного рівня техніки також є важливою умовою успішного імпровізаційного фразування.

Отже, імпровізація як форма та вміння може стати в нагоді в житті в різних галузях, навіть якщо вокал або інструментальне мистецтво це скороминуще хобі, яке дозволяє відволіктися від інших дій для нашого розвитку. Багато залежить від настрою, зокрема й імпровізація. Залежно від того, коли люди підходять до неї, вона буде зовсім різною. Імпровізація завжди буде різною, тому що рівень емоцій, що вкладаються, у різний час доби відрізняється.

К. Белікова

ВОКАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЮЗИКЛУ

K. Bielikova

THE VOCAL-TECHNICAL FEATURES OF MUSICAL

Музикл являє собою синтетичний жанр музично-театрального мистецтва, якому притаманна яскрава видовищність, динамічність дії, різноманітність музичних форм, доповнених пластикою і танцем. Цей жанр вимагає від артиста широкого кола професійних компетенцій, зокрема загальномузичних (музичної пам'яті, розвиненого внутрішнього слуху, почуття ритму, унікального тембру) та вокальних здібностей, хореографічної підготовки, акторських навичок, здатності працювати в ансамблі та колективі і бути яскраво самобутнім артистом.

Більш детально зупинимось на особливостях вокальної техніки в музиклі. Вокал у музиклі — його найважливіша та невіддільна складова, поряд з хореографічними номерами. Більше половини тривалості вистави, а іноді, і практично весь час музиклу займають вокальні номери. Артист-вокаліст музиклу повинен володіти не тільки вокальною технікою, мати свій неповторний тембр голосу, але й майстерно керувати власним голосовим апаратом. Розраховувати можливості свого голосу саме у цій виставі, за умови навантажень та акторських завдань. Адже поєднання

співу-гри (акторського вокалу) та втілення на сцені характеру, емоцій персонажа — провідна мета артиста в цьому жанрі.

Становлення мюзиклу відбувалося в часи, коли звукозаписувальна апаратура була або зовсім відсутньою, або доволі примітивною. Щоб бути почутим публікою, співаки використовували специфічні вокальні прийоми. У той час набули поширення дві вокальні техніки *Legit* (леджит) і *Belt* (белтинг). *Legit* стиль, що спирається на класичну манеру співу, або так званий академічний вокал, — це споріднює мюзикл з оперетою. Цей стиль асоціюється з мюзиклами «золотого віку» Бродвея (із середини 1940-х по середину 1960-х років). Тоді й було написано більшість партій, створених спеціально для напівакадемічної манери. Відповідно, чим старший мюзикл, тим більше в ньому використовується стиль *legit*. Провідні прийоми манери *legit* — це тонке змикання, легкий звук, обов'язкове традиційне вібрато на довгих нотах. Присутнє невеличке позіхання, яке схоже саме на академічну, класичну, оперну манеру співу. Прикладами можуть стати пісні у виконанні Барбари Кук, Джона Райта, Альфреда Дрейка та Джулі Ендрюс.

Другий тип звукодобування, що зустрічається в мюзиклових вокалістів, — *belting*. Цей стиль співу, що зародився в Нью-Йорку на початку ХХ ст., та протиставляється *legit* манері, заснований на співі в мовній позиції, домінуванні грудного регістру, із щільним змиканням голосових зв'язок, прямим, насиченим та гучним звуком. *Belting* також називають «вокальним криком». Цей стиль увійшов у моду завдяки Етель Мерман — виконавиці пісні “I got rhythm” у мюзиклі Дж. Гершвіна “Girl Crazy” (1930). Його послідовниками стали Керол Бернетт, Ширлі Бессі та Джордж Кохан та ін.

У сучасній практиці обидва зазначені стилі часто поєднуються, і можна зустріти термін *мікст* — відкритий сфокусований звук, наближений до мови. Адаже часто акторові доводиться переходити від промови та речитативу відразу до співу і цей перехід має бути максимально органічним. *Мікст* і *леджит* відрізняються тим, що в *міксті* вже більше *твангу* та компресії, що робить звук більш щільним та насиченим. Взагалі, вокальна підготовка, чи то класична, чи сучасна комерційна музика, повинна включати в себе розвиток всього вокального механізму, від найнижчого грудного голосу до найвищого головного голосу.

За результатами дослідження, проведеного в США, найзатребуванішим вокальним стилем серед артистів музичного театру є *pop-rock*. У вокальному жанрі застосовується термін *естрадний вокал* (*спів*), який також має попит. До цього типу співу належать комерційні музичні стилі, такі як: *pop*, наприклад мюзикл “Mamma Mia!”, рок-мюзикл — “Rent”, фолк — “Beautiful the Carole King Musica”, хіп-хоп: — “Hamilton” та ін. Сучасний мюзикл дуже різноманітний і є мистецтвом, у якому знайдеться місце як традиції, так і сучасності.

Отже, велика конкуренція висуває до артистів-вокалістів мюзиклу високі вимоги щодо професійних та особистих якостей. Артисту, який працює в цьому жанрі, необхідно володіти різними видами вокальних технік, сценічною мовою, сценічним рухом та пластикою, драматичним мистецтвом, що робить цей жанр затребуваним у глядацькій та слухацькій аудиторії.